

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs II. Vtrum Deus sit æternus. artic. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Secunda conclusio. Deus est sua aeternitas.

Secunda conclusio. Deus est sua aeternitas. Hæc etiam est de fide, & communis sanctorum Patrum: colligiturque ex Concilio Remensi sub Eugenio tertio aduersus Gilbertum Pictaorum Episcopum, ubi dicitur: Imò Deus est magnus, & aeternus, quia est sua magnitudo, & sua aeternitas: vt Bernardus refert sermone 80. super cantica. Vide alia, quæ diximus supra quæst. 3. artic. 3. Vnde satis aperte colliges, propositam conclusionem, falsa fide, negari non posse. Testimonia autem, quæ asserunt Deum esse suam aeternitatem, ex Augustino, Gregorio, Anselmo, & Bernardo, adduximus articulo precedente, disputat. 2. Quibus adde illud Dionysij 5. de diuinis nominibus, Deus est æuum æuorum, ubi Deum appellat suam durationem, quam nomine æui aut sæculi, vt creatum ac increatum sub se comprehendit, ibi significauit.

Tertia conclusio. Nulla alia res à Deo est sua duratio.

Tertia conclusio. Nulla alia res à Deo est sua duratio. Hanc probat, quia duratio vel est existentia cuiusque rei, vel eam consequitur, nulla autem alia res à Deo est sua existentia: ergo neque sua duratio: Deus verò, qui est suamet existentia, vt est sua essentia, ita quoque est sua duratio atque aeternitas.

Illud Diui Thomæ in responsione ad primum: Nunc temporis stans, siue instans, efficit secundum nostram apprehensionem aeternitatem: non aliud significat, quam nos apprehensione instantis permanentis venire in cognitionem aeternitatis: sicut apprehensione eiusdem instantis fluentis venimus in cognitionem temporis. Quod autem de aeternitate dixit, dici etiam potest de æuo, quod duratio etiam est indiuisibilis, & tota simul, sicut & aeternitas.

ARTICVLVS III.

Vtrum esse aeternum sit proprium Dei.

ETERNITAS, vt ex dictis constat, sumi potest, aut pro duratione, quæ nec actu nec potentia, siue secundum se totam, siue secundum aliquam sui partem, terminum habet: aut pro duratione non terminata actu secundum se totam, siue ea terminari possit suapte natura, siue non, aut siue sit terminata actu secundum aliquam partem, siue non.

Prima conclusio. Aeternitas propria sumpta, ita est Dei propria, vt alteri rei communicari nequeat.

Si aeternitas sumatur priori modo, quæ est propriissima aeternitatis vsurpatio, sit prima conclusio. Ita proprium est Dei esse aeternum, vt neque diuina potentia conuenire potuerit vlli rei create. Hæc probatur, quoniam aeternitas eo modo sumpta coniuncta est necessario cum summa immutabilitate, quæ ita Deo est propria, vt nulli alteri rei possit vlla ratione conuenire, vt quæstione precedente, ostensum est.

Secunda conclusio. Aeterna à parte ante licet multa potuerint diuina potentia esse, nihil præter Deum fuit.

Si verò aeternitas sumatur posteriori modo, sit secunda conclusio. Licet diuina potentia multa potuerint esse aeterna, re tamen ipsa nihil præter Deum, aeternum est à parte ante. Prior pars ex eo patet, quod Angeli, cæli, & multa alia potuerint esse ex aeternitate, vt 8. Physicorum ostensum est. Posterior verò est de fide: Ecclesiastici namque 18. habetur. Qui viuunt in aeternum creauit omnia simul: cum autem creauerit cælum & terram in principio temporis, vt ex illo Genes. 1. In principio creauit Deus cælum & terram, est manifestum: sit, vt ex tempore, & non ex aeternitate sint omnes res creatæ. Præterea in Concilio Lateranensi 2. cap. firmiter, de

sum. Trin. & fide Catholica, de Deo dicitur, quod sit vnus vniversorum principium, creator omnium, visibilium & invisibilium, spiritualium, & corporalium, quod sua omnipotente virtute, simul ab initio temporis vtramque de nihilo condidit creaturam, spiritualem, & corporalem, angelicam scilicet & mundanam. Prou. 8. Sapientia diuina de se ipsa dicit, Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quicquam faceret: nihil ergo Deus fecit ex aeternitate.

Tertia conclusio. Multa sunt aeterna à parte post.

Tertia conclusio. Multa sunt aeterna à parte post, hoc est, in aeternum nunquam habitura finem. Hæc etiam est de fide: ignis namque inferni dicitur aeternus Matth. 25. eo quod nunquam sit habiturus finem: beatitudo etiã nostra propter eandem rationem dicitur ibidem vita aeterna de terra, Ecclesiastes 1. dicitur, Terra autem in aeternum stat.

Quarta conclusio. Sumitur etiam aeternum in Scripturis factis pro re diuturnæ ac longæ cuiusdam durationis. Quo pacto dicuntur montes aeterni. Psalmo 75. Illuminans tu mirabiliter à montibus aeternis. Deuteronomij 33. De pomis collium aeternorum. Dicitur etiam aeternum de re, quæ licet tandem sit habitura finem, nullus tamen ei præfigitur: quo pacto intelligit Augustinus 4. tomo quæst. 31. in Genesim illud Genesios 17. Dabo tibi, & semini tuo post te terram Chanaan in possessionem aeternam, id est, nõ per decem, aut viginti, aut aliquot alios definitos annos: confirmatque acceptionem hæc vocabuli, aeternum, testimonio Horatij, qui in eadem acceptione eo vititur. Eodem modo quæst. 43. in Exodum intelligit illud Exodi 12. Celebrabitis hunc diem solemnem Domino in generationibus vestris cultu sempiterno, hoc est, cultu, cui nullum vobis præfigitur terminum: neque enim vel generationes filiorum Israël, vel militans Ecclesia, duraturæ erant in aeternum, vt filij Israël absque vilo omnino sipe diem illum in generationibus suis essent celebraturi. Sumitur etiam interdum aeternitas, vt comprehendit æuum, imò & sæculum, hoc est, periodum ac durationem cuiusque rei. Ita sumitur à Dionysio 5. cap. de diuinis nominibus, & ab Anselmo Prologion 20. cap. & ita docuit D. Thomas articulo precedente ad secundum solere etiam vsurpari.

Quarta conclusio. Aeternum dicitur in scripturis, quod longa est duratione.

Circa secundam partem secundæ conclusionis sciendum est, Augustinum Eugubinum in libro de spiritualibus & inuisibilibus creaturis, in eum incidisse errorem, vt crederet, angelos & orbem cæli Empyreici ex aeternitate fuisse creatos, quod nititur probare. Primum, ex illo ad Titum 1. In spem vitam aeternam, quam promisi, qui nõ mentitur Deus, ante tempora secularia. Si enim, inquit, ante secula promissit: ergo alicui alteri id promissit: eiusdem namque ad seipsum non est promissio: ergo angeli fuerunt ante secula, ac proinde ex aeternitate, quibus talis promissio facta fuit.

Error Eugubini circa angelos & cælum Empyreum. Eum probat primo.

Secundo, ex illo 1. ad Timotheum 6. Qui solus habet immortalitatem, & lucem inhabitat inaccessibilem: ait enim lucem hanc non aliud esse posse, quam cælum Empyreum ex aeternitate conditum.

Secundo.

Ad primum nihilominus dicendum est, Diuum Paulum per tempora secularia intellexisse, tempora plurimum sæculorum: sæculum autem est periodus durationis cuiusque rei, vt ex Aristotele 1. de cælo docuit D. Thomas articulo precedente in responsione ad secundum. Vnde sensus est, promiserat (Patribus videlicet veteris Testamenti) ante multa secula, seu periodos durationis ac vitæ multorum hominum. Alij interpretantur, promiserat, id est, statuerat in semetipso ante tempora secularia, id est, ex aeternitate. Alij aliter interpretantur: sed prima expositio magis placet.

Ad primum.